

bede den, kun som en Begyndelse; man ventede en større Udvikling, som vilde give Beboerne en større Ret, en friere Bevægelse med Hensyn til Almue-skolevesenet, men dertil have vi ikke set synderlig siden. Det, vi dengang kaldte Begyndelsen, er omtrent blevet ved at være det Samme til nu. Med Hensyn til selve Ralbsretten foreslog imidlertid Udvalget — derom var hele Udvalget enigt —, at Sognekommunerne maatte have en større Indflydelse end den, Lovudkastet tiltænkte dem, at der skulde indrømmes Kommunerne gennem deres Kommunalbestyrelser, Sogneraad og Byraad, Ret til at indstille Tre, af hvilke de Ralbsberettigede havde at vælge En, hvilken Ordning endnu bestaar. Efter at dette var blevet foreslaaet, blev der af Mindretallet ved 2den Behandling foreslaaet tilspiet med Hensyn til Befættelsesmaaden, at Skoleledertionen, naar den ikke fandt nogen af de Indstillede Skikket eller værdig til Embedet, skulde kunne sende Indstillingen tilbage med Opfordring til at gjøre en ny Indstilling, og at det, hvis Sogneraadet ikke fandt sig heri, skulde tilkomme Ministeren at besætte dette Embede. Dette Forslag blev forkastet ved anden Behandling, men ved tredje Behandling stillede Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet et Andringsforslag, der indeholdt det Samme, saaledes at netop det, der nu staar i Loven af 1856, er kommet ind efter et Forslag af selve den daværende Kirkeminister. Det var altsaa i fuld Overensstemmelse med Regjeringen, at denne Bestemmelse blev slaaet fast. Vi have nu siden den Tid meget ofte hørt og læst megen Beslagelse over den forferte Maade, hvorpaa Skolelærerembederne skulle besættes efter denne Lov. Der har været megen Uvillie tilstede i den Henseende; men jeg har lagt Mærke til, at den i Reglen er kommen fra anonyme Indsendere til Bladene, og jeg skulde taget meget feil, om ikke en stor Del af disse Klager ere fremkomne fra Lærere, der paa Grund af denne Kommunernes Indstillingsret ikke have kunnet opnaa at blive indstillede. De, der anse Skolen for at være til for Lærernes Skyld, kunne vistnok mange Gange have Grund til at være misfornøiede med denne Besættelsesmaade; men de, der mene, at Lærerne ere til for Skolens Skyld, betragte Sagen paa en ganske anden Maade. Her er ikke Spørgsmaal om, at det er Hovedpunktet eller det Væsentlige at staffe Lærerne gode Embeder; men det Væsentlige er at staffe Skolerne gode Lærere, og Mange af os mene, at de, der skulle benytte Lærerne, ogsaa bør have en stor Indflydelse paa, hvem der skal være deres Børns Lærer. Jeg veed nok, at der fra andre Sider siges, at de ikke ere modne dertil, at de ikke kunne betroes dertil osv. osv.; men jeg tror, at det efter hele vor Forsætning og efter hele den Ret, som Grundloven i mange Retninger giver Befolkningen, er ganske naturligt og maa anses for det Stærfeste, at en saadan Ind-

flydelse overlades til Kommunerne gennem deres valgte Kommunerepræsentanter. Saa meget er i alt Fald vist, at, hvorledes man end betragter det, skal Loven følges, saa længe den er Lov; derom tror jeg, at Alle maa være enige, selv de, der mene, at det er en rent forfert Maade, hvorpaa Skolelærerembederne besættes. Jeg antager nu, at det er en meget god Bestemmelse, som jeg mener, man kun bør forlade, hvis den overhovedet skal forlades, paa den Maade, at det bliver de vedkommende Familiefædre i Skoledistriktet i Stedet for Sogneraadene, som gjøre Indstillingerne. Denne Forandring kunde jeg være med til, men saalænge vi ikke have faaet en Forandring i denne Retning, bør vi naturligvis holde paa det, som nu er Lov. Naar man derfor ser, at Noget sker i Landet, som synes at være en Tilfidsættelse af denne Bestemmelse, bliver man overhovedet opmærksom derpaa, og, naar det sker i en Tid, da det synes, at man fra en vis Side lægger an paa saa meget som mulig at indskrænke de Rettigheder, Befolkningen har, ikke alene paa dette, men ogsaa paa mange andre Omraader, maa man blive særlig opmærksom; man maa være meget opmærksom naar saadanne Exempler komme frem, som synes at tyde paa, at man ikke vil følge denne Lovs Bestemmelser. Jeg skal ikke omtale, at min Førlighed for, hvad jeg selv har været med til at sætte igjennem, gjør mig det saa meget mere til Pligt at vaage med Opmærksomhed over, at disse Lovbestemmelser blive overholdte. — Jeg skal nu gaa over til at omtale det Tilfælde, som er indtruffet, og som har foranlediget mig til at stille denne Forespørgsel, hvorefter Talen er. I Ljørring By, Ljørring og Sneibjerg Kommune i Vestjylland, Ringkjøbing Amt, blev Skolelærerkalder ledigt, og Sogneraadet indstillede da i Genhold til Loven af 1856 tre Mænd til Ansættelse i dette Embede. Den første, der blev indstillet, var P. C. Christensen, som i 1872 havde taget Examen i Aarhus, og som havde Karakteren Duelig. Han var Glev fra Lyngby Seminarium og 27 Aar gammel. Den anden hed L. C. Lauritzen, var 29 Aar gammel, var ligeledes dimitteret fra Lyngby Seminarium, og havde i 1870 taget Examen i Aarhus med Hovedkarakteren Duelig. Den tredje var P. Mikkelsen, som havde taget Examen i Aarhus 1875 med Hovedkarakteren Meget duelig, men uden at have Karakterer for Sang og Gymnastik. Han erklærede imidlertid, at han var villig til at bestå Besørgelsen af disse Forretninger, indtil han, som han mente, førstkommande Sommer ogsaa kunde opnaa Karakteren for disse 2 Fag. Under 3die Decem-ber sidste Aar tilbagefendtes imidlertid Indstillingen fra Skoledirektionen med en Skrivelse, som det maatte maa være mig tilladt at oplæse. Den lyder saaledes: „Da Direktionen, efter at have taget Sogneraadets Forslag af 4de f. M. til Befættelsen af det ledige Skolelærer- og Kirkesanger-